

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Războiul cu Italia.

După declararea de războiu a Italiei, lumea de dușmani se aștepta, ca armata acestei puteri pregătită vreme așa de îndelungată și înarmată până în dinți împotriva noastră, se facă o seamă de atacuri și să pătrundă ca fulgerul în inima țării. Au trebuit să treacă cele câteva săptămâni, pentru-ca să se dovedească pe deplin tăria stâncilor dela granița spre Italia și vitejia cu care soldații noștri știu să-o apere. Astăzi chiar și dușmanii sunt nevoiți a recunoaște, că armata italiană nu poate să străbată, decât cu jertfe foarte mari, ce ar fi silită a-le aduce, deși ar fi avut timp să se pregătească deajuns.

Luptele dela granița italiană sunt, într'adevăr foarte înverșunate. Armata noastră, încă dela început și-a ales o astfel de linie de apărare, peste care să nu-i fie cu putință a trece dușmanului. Le-a lăsat Italienilor orașul Monfalcone, care nu are nici o însemnătate și a căutat să apere bine trecătoarea peste râul Isonzo, pe când, mai în spre nord, granița Tirolului, apărută și de natură nu e primejduită într'un chip mai serios.

Italienii abia în săptămâna trecută au ajuns să îndrepteze atacuri generale împotriva liniilor noastre. Împărțindu-și astfel armata, încât în fața Tirolului până la Kreuzberg să stea 6 divizii de infanterie și de aici până la mare cam 18 divizii, ei au început un mare și desnădăjduit atac împotriva orașului Görz. Intre 24 și 30 Iunie ei bombardară printr'un foc ucigător frontul nostru dintre Karfreit (Caporetto) și Monfalcone, spre a-l pregăti pentru atacul de infanterie. În răstimpuri încercară să înainteze în unele locuri, cu ținta de-a obosi pe soldații noștri. Astfel în 25 Iunie lângă Ronchi, în 26 în potruiva

întăriturii dela Görz, în 27 lângă Sagrado, în 28 lângă Plava. Ei nădăjduiau, că hărțuindu-ne neîncetat în ținutul dela Görz și răspândind vestea că conducerea armatei italiene s'a lăsat de planul de-a cucerii Triestul, îi vor face pe ai noștri să-și retragă rezervele de acolo.

În noaptea spre 30 Iunie ei dădură cel dintâiu atac general împotriva șesului, ce se întinde între Sagrado și Monfalcone, unde credeau, că vor izbuti. De atunci, zi de zi, își întetiră loviturile aruncând în foc, când o divizie, când mai multe, până în 5 Iulie, când porniră împotriva acestei linii cu patru corpuri armate. Ele însă fură zdrobite, așa încât deocamdată nu pot să înceapă un nou atac, trebuind să se mulțumească numai cu focul de artilerie. Armata noastră își țină toate liniile, pe cari le-a avut și mai înainte. Generalul italian Cadorna fii astfel nevoit să spună compatrioților săi, că-i vreme rea și din pricina aceasta nu se poate desfășura o luptă mai mare. De fapt ei fură bătuti deși aveau aproape de cinci ori mai multă armată, decât noi.

Poate să stea în legătură strânsă cu aceste lupte faptul, că subșeful statului major italian, generalul Porro, a fost prin Franța unde s'a sfătuit cu generalii francezi. Unele ziare scriu, că Francezii ar fi cerut Italiei câteva corpuri de armată într'ajutor, ceea-ce însă nu prea pare adevărat.

În legătură cu aceste lupte, putem să vestim, că și flota noastră se luptă tot atât de vitejește, ca și armata de pe uscat. În zilele trecute un submarin austriac a scufundat un mare vas de războiu al Italiei, pe crucișătorul „Amalfi“. Patru sute de oameni și-au pierdut viața înecându-se în valurile mării.

Flota noastră submarină, destul de mică la număr, a izbutit, prin aceasta, în cursul războiului de față să scufunde al patrulea mare vas de războiu. În 21 Decembrie a scufundat pe crucișătorul francez „Courbet“, la 27 April pe „Leon Gambetta“, tot de al Francezilor, la 9 Iunie un crucișător englez de clasa „Liverpool“. Acum „Amalfi“ al Italienilor este cel din urmă. Italienii deplâng scufundarea acestui vas cu atât mai ales, că flota lor nu poate să ne facă nimic.

Spre a încunjura primejdia pentru vapoarele lor, Italienii se folosesc de steaguri grecești, ca, în chipul acesta, să înșele submarinele noastre. Aflând despre aceasta guvernul grecesc a înaintat un aspru protest către Italieni, spunând, că ei nu pot suferi întrebuințarea steagului lor de către Italieni.

Astfel, deși au început războiul cu atâta zgomot, până acum Italienii nu au putut să secere nici o izbândă. Jertfele de nenumărați morți, pe cari i-au lăsat pe câmpul de luptă, au rămas fără de nici un folos.

Vitejia românilor și recunoașterea drepturilor lor în Austro-Ungaria.

Ziarul „Universul“ află din Cernăuți:

Zilele acestea s'a împărțit soldaților români de pe frontul bucovinean un manifest, extras din „Monitorul Oastei“ semnat de deputatul bucovinean Teofil Simionovici, președintele clubului parlamentar din Viena. Fruntașul român trimite românilor bucovineni și transilvăneni salutări de îmbărbătare și asigurarea recunoștinței întregului neam pentru faptele lor eroice, recunoscute și apreciate de întreaga lume militară.

După ce îndeamnă pe soldații români la luptă înainte, cu aceiași râvnă pentru patrie și tron, manifestul termină cu asigurarea formală din partea împăratului că în viitor, drepturile românilor din monarhie vor fi recunoscute după adevărata lor valoare și considerare întemeiându-se pe mărirea neamului românesc câțigată pe câmpul de onoare.

Conținutul acestui manifest a produs asupra soldaților români o mare impresie.

O întâlnire, la Atena, alor trei regi.

Ziarul „Berliner Tageblatt” scrie:

In decursul acestei luni regii României și Bulgariei se vor întruni la Atena cu regele Greciei Constantin. La început era planul ca cei trei regi să se întâlnească la București, s'au lăsat însă de acest plan din cauză îmbolnăvirii regelui Greciei.

Cei trei regi vor fi însoțiți la întrevvedere lor din Atena de miniștrii lor de externe. Știrea aceasta, până acum nu e întărită.

Tratativerle noastre.

Sub acest titlu fostul deputat d. Ioan G. Paucescu publică în „Universul” din București următorul interesant articol:

Discuția continuă cu aceeaș aprindere și cu aceeaș vie curiozitate în jurul chestiunii cum a nume vom merge cu tripla-înțelegere, adică cu Rusia. Cu această întrebare ne sculăm, cu această întrebare ne culcăm, am putea aproape să serbăm jubileul ei de când a fost pusă pe tapet. Ar părea că aci stă începutul și sfârșitul puținței noastre de a lua o parte activă la evenimentele în desfășurare și de a ne înfăptui idealurile noastre de stat și de națiune.

Ne dă Rusia pentru întregirea noastră națională toate frontierele noastre naturale în lăuntrul cărora se întinde și trăiește vieța românească?

Ne precupește ea realizarea aspirațiilor noastre, supunându-le aspirațiilor de politică panslavistă și intereselor ei proprii teritoriile din cari nu vrea să lase nimic și cu nici un preț? Ne chiamă ea la o conlucrare militară fără alte angajamente din partea ei decât făgăduința prietenească de a ne trata la sfârșit, la masa verde, cu acea bunăvoință pe care nu odată am avut prilejul să o gustăm cu toată plăcerea ei, de-a lungul vremilor? Ne propune ea un acord diplomatic, cuvânt care însemnează și foarte mult și foarte puțin, și care în bogăția-i adăpostește o tot atât de mare bogăție de tălmăciri de tot felul?

După cum se vede, câmpul este larg deschis pentru desbateri cât mai feiurite asupra naturii însăș a intențiilor Rusiei față de noi și a așteptărilor ce le putem lega noi, la rândul nostru cu Petrogradul: Mulțumită guvernului nostru și în deosebi onorabililor domni Porumbăruș și Brătianu, sau guvernului rusesc, fapt este că, privind mai de aproape am avut până acum o jumătate duzină de povestiri despre modul cum intrarea noastră în acțiune alături de Rusia ar avea să se desfășoare până la sfârșit.

Oricare ar fi ținuta Rusiei, oricari concesiunile ce le dă în situațiunea ce i-a creat-o reluarea tacticii tradiționale de a face războiu pe teritoriul ei propriu și cât mai departe în înlăuntrul imperiului; orice forme ar îmbrăca azi sau mâne bunăvoința ce pururi ne-a purtat de câte ori ne-a oferit cinstea unei conlucrări, trebuie să ne dăm seama că, înainte de a vorbi cu Petrogradul, este altcineva cu care avem o vorbă de vorbit. Aceasta este Bulgaria.

Dăunăzi un diplomat bulgar, altul decât d. Radeff, a declarat unui corespondent de ziar, că România înaintea de orice mișcare trebuie să nu uite Bulgaria, care veghiază.

Ce e drept, aceasta declarație a fost nu desmăntită dar arătată ca nefăcută de către d. Radeff, ministrul Bulgariei la București.

Făcută sau ba declarația de mai sus, realitatea e așa. Ea este adevărată. Așa cugetă

Bulgaria, și altfel nici nu poate cugeta, dată fiind desfășurarea evenimentelor din 1913.

De ce să ne ascundem lucrurile și să nu le vedem cum sunt și cum nici nu pot fi altminterlea. Înainte de a începe și stabili un acord, mai ales o colaborare militară, cu oricine, trebuie să știm neîndoios ce voește Bulgaria, ce ne cere, ce-i putem da, și care i va fi în mod precis, ținuta față de noi.

Deasupra Petrogradului, ori cât de mare ar fi el, în împărăteasca lui strălucire, stă Sofia în momentul de față.

Altminterlea însemnează a clădi totul pe nisip, pentru că fără a fi cu desăvârșire înțeleși cu Bulgaria orice pregătire nu plătește nimic.

Plăcut sau neplăcut, aceasta este starea lucrurilor. Bulgaria veghiază. Nu trebuie să așteptăm, fără să pricepem, să ni se spună aceasta de două ori.

Pățaniile unui prizonier de războiu.

Cum sunt tratați, prizonierii noștri în Rusia?

Sublocotenentul de artilerie, Stefan Gara care a petrecut opt luni în prisoare la Ruși, a izbutit să fugă și să scape După o călătorie de 65 zile a sosit la Viena, unde a povestit multe lucruri interesante, unui ziarist dela „Az Est”.

„Eu am ajuns prizonier la Ruși, în 28 August, împreună cu mai mulți tovarăși, spunea ei. Indată ne-a transportat peste Moscova și Omsk la Kainsk. Mai târziu am fost adus la Nowo-Nicolaewsk, unde am sosit în 5 Ianuar, anul acesta. Aici nu am mai spus, că sunt Ungur, ci Slovac, prin ceea-ce am câștigat un șir întreg de drepturi. Mi s'a îngăduit, ca unui „frate slav”, să îmi iau o locuință, eu singur, pe spesele mele.

Nowo-Nicolaewsk e un oraș cam cu o sută de mii locuitori, oraș nou, care are lumină electrică, cofetărie, cafenea, două cinematografe și mai multe băi. Poliția în oraș o fac, începând cu 1 Februar, Cazacii, deoarece-ce guvernul se teme de o revoluție. Țăranul rus, pe care eu îl cunosc nu numai ca soldat, ci și în sânul familiei sale, mi se pare o ființă cinstită, deschisă, nestricată și cu inima bună. Am auzit, ce-i drept, și de grozăvii și de jafuri săvârșite de soldați ruși, dar eu sunt convins, că acestea au fost poruncite de ofițerii lor.

Prizonierii de războiu, din Novembrie trecut, sunt împărțiți în două grupe De una se țin prizonierii de naționalitate slavă (Polonii, Boemii, Rutenii, Slovenii, Sârbii, Croații) precum și Românii și Italienii. In grupa a doua sunt împărțiți Nemții, Ungurii, Turcii și Jidovii. Cei dintâiu sunt împrăștiati parte prin satele rusești, câte 150—200 la un loc, sub comanda vreunui ofițer austriac, de naționalitate slavă, (câte 5—9 într'o casă țărănească), unde stau aproape fără de nici o supraveghiere, parte sunt ținuți prin orașele rusești, ori cele din Siberia apropiată, în casarme sau în clădiri mai mari, având și ei deplină libertate. Aceia, cari știu lucra meserii, pot să lucreze și să câștige bani pentru lucrul lor, numai cât 20 la sută din acest câștig trebuie să-l dea statului rusesc. Ofițerii din grupa aceasta aveau voie să umble prin oraș până seara la 9, acum nu li-e mai iertat, decât până la opt,

în care vreme pot să se plimbe liber, să se ducă la cafenea, restaurant. Comanda rusească dă ofițerilor până la căpitan 50 ruble pe lună și 6 ruble 23 copeici pentru cuartir. Plătirea se făcea destul de regulat și numai banii de cvartir cam întârziiau.

Ofițerii prinși, cari sunt de naționalitate slavi fac slujbă de comandanți ai soldaților prinși Ei trebuie, în fie care zi să-i cerceteze odată și să-i întrebe despre starca hainelor și a schimburilor și alte lucruri. Totuși unii nici la patru luni, după-ce au ajuns în prisoare, nu au putut să ajungă la schimburi curate, decât aceia, cari și-au câștigat sau au căpătat ceva bani.

Ofițerii din grupa doua (Nemții, Ungurii și a. m. d.) precum și soldații lor, sunt duși indată în Siberia, unde sunt împrăștiati prin casărmi ori prin bărci subpământene. Ii închide ca pe cei întemnițați, ofițeri și soldați deopotrivă. Sub paza Cazacilor, se pot plimba și ei odată la săptămână, ori pot cerceta orașul cel mai apropiat. Ofițerii aceștia nu pot să stea de vorbă cu soldații noștri prinși.

Nowo-Nikolaewsk e un punct, pe unde trec aproape toți prizonierii și unde se face împărțirea între cei Slavi și cei cari nu sunt de obârșie Slavi. Li-e necaz mai ales pe soldații din Germania, pe care îi pun la tot felul de lucru.

Pe urmă Gara a povestit, cum a izbutit să fugă, cu un pașaport rusesc peste Siberia, China, America și să sosească sănătos acasă.

Luptele din Galiția.

Din marele cartier general se vestesc următoarele despre luptele ce continuă în Galiția:

Armata lui Mackensen și-a fost câștigat în 27 Mai seara pe malul ostic al râului San o poziție întărită, care avea o întindere de aproape 70 kilometri dela Naklo peste Kalników—Zapalów—Radana până la revărsarea lui Lubaczówka. Pe când aripa dreaptă a armatei rămasă pe malul celălalt a Sanului se apropia în luptă continuă tot mai mult de cetatea Przemysl, încercău Rușii să frângă poziția noastră întărită din spre nord. Din 27 Mai până în 3 Iunie dușmanul a întrebunțat la atacuri de noapte toate rezervele ce le avea. Cu toate că dușmanul a angajat în decurs de opt zile aproape cincisprezece divizii, ce-i drept ceva slăbite, în continue atacuri de noapte contra liniilor a trei divizii germane, totuși n'a avut noroc. El na reușit în nici un loc de a câștiga vre-un succes oricât de mic împotriva liniilor germane. Dimpotriva, pierderile sale sângeroase au fost foarte grele și trupele abia au putut fi mănate înainte după perderile atacurilor dintâi. Ofițerii rămăneau dina poia frontului și căutau să-i mâne în luptă cu amenințări pe cei ce șovăiau. O ofensivă în cursul zilei nu mai cuteza dușmanul să o facă, de frica artileriei germane. Numai dela atacuri de noapte se mai așteaptă oarecare succes fiindcă numai atunci se putea dovedi numărul covârșitor. Inșă rezervele nedisciplinate, instruite numai prin puține săptămâni, nu s'au dovedit în luptele de noapte, în terenul muntos. Numărul dușmanilor ce fugiau pe partea noastră creștea din noapte în noapte. Afara de aceasta era o lipsă de ofițeri, cari să poarte comandamentul greu în luptele de noapte. Din aceste pricini, planul unui atac general fixat pentru noaptea din 2 spre 3 Iunie a trebuit să se înlăture. Astfel întreprinderea a dat greș. Divizii întregi au trebuit să fie

depărtate din luptă, fiindcă nu se mai avea toată încrederea în ele. Pierderile fuseseră atât de grele, încât numărul de luptă a singuritelor divizii nu avea mai mult de 3000 de baionete, în locul puterii normale de 16.000 de oameni. În 12 Iunie a venit momentul, când a putut să se reia ofensiva germană, după ce într'aceea căzuse Przemyslul.

Dinaintea armatei germane și dinaintea celor două armate austro-ungare, ce luptau alături de ea, dușmanul a fost luat poziții puternice cari trebuiau frânt, înainte de a se duce ofensiva înainte spre Lemberg. În 12 Iunie, la ordinul generalului-colonel von Mackensen, aripa stângă a armatei germane și alături de ea aripa dreaptă a armatei arhiducelui Iosef Ferdinand au trecut la atac peste Lubaczówka și San în direcția spre Sieniawa și înălțimile din ostul ei. Dușmanul s'a fost așezat, după obiceiul său, dincolo de Lubaczówka mai multe rânduri de tranșee. La orele 8 dimineața, infanteria germană a luat părăul Lubaczówka, l-a respis pe dușman din poziția sa întâia, apoi din poziția a doua și a înaintat spre pădurea dela Kolówka, pe când la stânga trupe germane și austro-ungare ocupă înălțimile dela Sieniawa. Năvălind cu putere mare din pădurea dela Kolówka, Rușii trecură seara la contra-atac. Cu toate că fură sprijiniți prin înverșunatul foc de artilerie și prin aruncători de mine și cu toate că dădură năvală deodată din trei părți, atacurile lor fură respinse spre pădure, unde intrară în curând Germanii. În acea pădure întinsă s'au dat în zilele următoare lupte grele. Companiilor ce înaintau li se împotriveau grupuri mici rusești, cari s'au fost încuibat cu iscusință în pădure. În copaci și după tufișuri de crengi erau ascunși țintași ruși; erau așezate în pădure și mitralieze. În mijlocul pădurii dușmanul făcuse redute, cari erau încunjurate de mreje de sârmă și împreunate prin tranșee. Atacul contra acestor poziții era deosebit de anevoios. În legătură strânsă cu trupele austro-ungare, cari pătrunseseră și ele în pădure, am reușit să înaintăm atacul. După ce această poziție dușmană din pădure fusese slăbită într'un loc prin foc din mortiere și prin aruncători de mine, fu ea ruptă și desfăcută spre est și nord. Dușmanul a început atunci a se retrage din pădure. Aceasta s'a întâmplat în 16 Iunie. Într'aceea, celelalte părți ale armatei generalului-colonel v. Mackensen s'au pus pe lucru și ele.

După ce a fost pornit în 12 Iunie aripa stângă a armatei germane iarăși ofensiva, aripa dreaptă și mijlocul au trecut în 13 Iunie la atac contra pozițiilor rusești, cari erau puternic întărite. Atacul a început după o pregătire potrivită prin artilerie la orele 5 dimineața. Pe aripa dreaptă Rușii au pus în locurile situate lângă Wisznia o împotrivire îndârjită, care a fost frântă prin atacul german. Și trupele austro-ungare ale generalului v. Arz au înaintat spre est prin zona păduroasă de alături. Regimente prusiene de gardă au dat la început de o rezistență foarte înverșunată lângă casele dese din sud dela Sklo în împrejurimea lui Mlyny. Când însă dușmanul fu respins și de aicea și când a fost luat și Tuhla împreună cu trupe învecinate, trupele gardei au înaintat într'una până la dealurile în vest dela Wielkie Oczy. Trupele, cari luptau în nord de acolo, au spart și ele liniile dușmane postate dinainte. Rezultatul zilei a fost, că pozițiile dușmane, cari erau puternic întărite, au fost sparte într'o lățime de 50 de kilometri și că a fost cucerit un teren de trei până la 9 kilometri spre est. Insa trupele au dat iarăși de o pozițiune rusească, bine întocmită, în care dușmanul a rezistat iarăși a doua zi. Și pozițiunea aceasta, în care Rușii au vrut iarăși să oprească pe loc înaintarea noastră cu nu mai puțin decât nouăsprezece diviziuni, fu spartă în

14 Iunie, când dușmanul a început retragerea lui în noaptea din 14 spre 15 Iunie în poziția de lângă Gródek.

Numai în regiunea Oleszyce dușmanul a opus încă o rezistență puternică. Orașul acesta fu luat cu asalt în 15 Iunie de trupele generalului v. Emmich.

Din 12 până în 15 Iunie armata germană a prins 34000 de soldați și a luat 70 de mitralieze. Mărturiile prizonierilor și hârtiile găsite ni-au dat deslușiri interesante în ce privește starea actuală a armatei rusești. Mare lipsă era de munițiune de artilerie și infanterie, numai puține puști erau la dispoziție. Pe lângă lipsa cea mare de arme și muniție, pușcatul artileriei grele germane este foarte simțitor.

Sub impresiunea pierderilor celor mari se micșorează pofta trupelor rusești de a merge în luptă. Și lipsa de ofițeri se poate simți. Adeseori conduc stegari batalioane întregi. Disciplina trupelor scade mereu. Cazacii sunt împărțiți pe tot frontul și au ordinul să împiedece trupele de a trece la dușman și să împuste în soldații ce fug. Relațiunile dintre ofițeri și soldați au devenit foarte rele. De multe ori am aflat cazuri, că ofițeri au fost împușcați de oamenii lor. Încrederea slăbită a trupelor se menține încă prin influințe religioase și prin știri fantastice. Așa s'a comunicat, că Przemyslul este recucerit și că s'au predat acolo 45000 de Nemți și că Italienii au făcut progrese mari. Cinci corpuri de armată japoneze să fie în drum spre Rusia.

Depeși.

Generalul Mustafă despre intrarea în acțiune a României.

Distinsul general român *Mustafă*, apreciând în nrul de ieri al „Universului“ operațiunile militare austro-ungare din Galiția și Polonia rusească, ținu să facă de încheiere următoarele constatări cu privire la ținuta României!

„In legătură cu această stare de lucruri pe teatrul de războiu, a vorbi de o imediată sau apropiată intrare în acțiune a României alături de împătrita alianță, ar fi o curată nebunie

„Chiar în vremea când Rușii n-au fost loviți cu totul de catastrofă, ajutorul României pe un teatru de războiu, unde milioane de oameni se aruncă unii peste alții, ar fi avut aproape același efect ca o picătură de rouă ce cade în mare. Și azi încă, când armatele române, care ar veni în ajutorul Rușilor, ar trebui să fugă cu o iuteală fulgerătoare după ruși — spre a-i ajunge — având astfel să ia asupra lor întreaga ciocnire a Austro-Germanilor, azi, a pretinde intrarea în acțiune a României alături de Ruși însemnează a împinge țara la o înfrângere națională

„In adevăr scumpă noastră armată nu merită să i se pregătească un mormânt în Carpați. Ea merită, ca vitejilor ei ofițeri și soldați, dacă vor merge pe câmpul de luptă, să nu le fie destinată o peire sigură, ci puțința de-a arăta ce pot și de-a se reînțoarce încoronați cu glorie în patria mărită“.

O convorbire a corespondentului „Stampeii“ cu d-l Take Ionescu.

Berlin, 8 Iulie. — Corespondentul din București al ziarului „Stampa“ din Turin raportează despre o convorbire cu Take Ionescu. Acesta atribuie îndărătniciei Serbiei neîntrarea în acțiune a țarilor balcanice. El zice, că sfătoșenia care a cuprins Sofia, Athena și Bu-

cureștii, a molipsit și Nișul, Serbia împedecă izbânda împătritei Înțelegeri. Acum o intervenție a Bulgariei este cu mult mai însemnată decât aceea a României. Bulgaria ar trebui să ajute la cucerirea Constantinopolului. Aceasta ar fi o lovitură de moarte pentru Germania, a cărei putere stă în conștiința sa încă nevătămată. De aceea este în interesul general, ca Bulgaria să intre fără a se uita la jertfe. Dar Bulgaria este mândră și pretinde ocuparea imediată a Macedoniei și Cavalei. Dacă însă ar fi înlăturată această piedecă, toate ar merge încă bine. Este îndoielnic dacă România ar putea intra acum, când Rușii se retrag. Se află însă mulți generali care sunt de această părere.

Italianii și Muntenegru.

Roma. — „Tribuna“ amintește textul notei guvernului din Cetinje către puterile împătritei Înțelegeri, în care se atrage luarea aminte a ziselor puteri asupra mișcărilor și actelor de dușmănie săvârșite de Albanezi și „puse la cale de agenții Austro-Ungariei“. Prin urmare adaogă „Tribuna“ acțiunea militară a Muntenegrului în Albania nu țintește altceva decât la „zădărnicierea uneltirilor urzite de Austro-Ungari, în paguba aliaților“. Prin opera aceasta Muntenegru împlinește o acțiune de poliție strategică care este în folosul tuturor aliaților.

Insa — adaugă ziarul roman — această stare de lucruri nu va putea îndemna nici pe Sârbi nici pe Muntenegreni, să calce tratatul prietător la alcătuirea statului albanez, ce a fost iscălit de cele patru mari puteri, cari atâtă se luptă umăr la umăr cu dânsii și față de cari se cuvine ca să se hrănească cele mai vii sentimente de recunoștință.

In aceste momente orice neînțelegeri — urmează „Tribuna“ — n'ar putea decât să ne depărteze de adevăratul scop al acestui războiu, pe care cu toți îl ducem împotriva Austro-Ungariei tocmai pentru că nu trebuie să ne punem la jocul dușmanului nostru.

Nu vom lua prea în tragic proăspetele ocupări teritoriale ale Serbiei și Muntenegrului, știind prea bine că nu va fi teoria faptului îndeplinit care va putea împlinedea vtilorului congres al păcii de a lua hoărările cele mai nimerite cu privire la noulle destine politice ale Albaniei.

Ziarul „Epoca“ despre luptele din Galiția.

București — In primul articol de Luni al ziarului „Epoca“, sub titlul „Luptele din Galiția“, discutându-se situația pe teatrul oriental al războiului ziarul conservator trage următoarele concluziuni:

— Dar dacă nu se poate prevedea o acțiune austro-germană pe teritoriul rusec, și retragerea armatelor rusești de nord, dacă ele nu vor reuși să se refacă cât de curând, vor avea două urmări foarte însemnate. In primul rând, este cu puțință că, în cursul acestet ver, armata rusească nu va putea lua ofensiva și prin urmare va rămânea un simplu plan plănuita ofensivă generală a aliaților, despre care s'a

vorbii atât de mult la începutul primăverii. În al doilea rând, prin retragerea Rușilor, se stânjenește și acțiunea Serbiei și Italiei, care în starea actuală a lucrurilor pe frontul oriental, nu pot întreprinde o acțiune mai energică».

Un ministru francez despre pace.

„Petit Parisien” anunță: Ministrul social democrat francez Guesde a declarat înaintea unei deputații muncitorești din Bethune, că războiul mondial se apropie de sfârșit și că pacea se va încheia cel mult peste 3 luni.

Ziarul „Petit Parisien” s'a adresat printr-o telegramă ministrului Guesde întrebându-l, dacă declarația de mai sus este de fapt dela dânsul. În răspunsul său ministrul francez a întărit această vorbă adăugând, că are multe motive să facă o astfel de declarație.

Intreagă presa franceză se ocupă cu declarația ministrului Guesde, căruia ziarele — între cari și „Temps”, organul ministerului de externe — îi atribuesc o mare însemnătate mai ales acum, când ziarul berlinez „Vorwärts” a scris cu permisiunea cenzurii nemțești că Germania nu urmărește o politică de cucerire, ci luptă pentru o pace durabilă numai.

Guvern de coaliție în Grecia.

Rotterdam. — „Times” anunță: Gurnaris a fost în zilele din urmă de mai multe ori în audiență la regele Greciei. Primul ministru grec a raportat regelui despre situația internațională. Ziarele guvernamentale cred că partidul lui Gurnaris și Venizelos se vor coalia și vor forma un guvern de coaliție în care vor fi reprezentate toate partidele. „Times” e de părere că aceasta coaliție nu l'ar mulțumi pe Venizelos.

Regat polon.

Stocholm. — Consiliul de miniștri rusesc a hotărât că va ridica Polonia la regat suveran în lăuntru Imperiului rusesc. S'a organizat deja un secretariat de stat deosebit pentru Polonia.

Serbia și Grecia împarte Albania.

Atena. — „Hestia” constată că Grecia s'a înțeles cu Serbia privind la împărțirea teritoriului albanez cucerit de ele. Serbia a cedat deja Greciei mai multe localități albaneze pe care le-a cucerit.

Mari schimbări în Rusia.

Criza ministrilor. — Duma își atribuie drepturi de guvernământ. — Comitetul de apărare națională.

Berlin. — „Vossiche” află indirect din Petersburg: Retragera lui Gorkyn ministrul prezident este apropiată. Imediat după consiliul de coroană, în cartierul general, el și-a cerut depărtarea. Dacă i se va primi și publica, aceasta se va ști în scurtă vreme. După toate semnele Kriwoschein ar deveni ministru-președinte, pe când Samarin ar fi numit ministrul cultelor. E probabil, că în curând va fi înlocuit și ministrul justiției Schtscheglowitow și noul ministru de comerț, prin Scharkoeskoi, căci n'a corespuns așteptărilor.

Această mișcare dovedește că Duma, care deși nu e convocată, dar de fapt funcționează în continuu își ia tot

mai multe puteri de guvernământ. Ea a pus condițiunea retragerii lui Gorkyn, a lui Schtscheglowitow, și a ministrului cultelor Sabler, pentru ca Rusia să nu fie împinsă la revoluțiune.

Acum Duma face un pas mai mult. Conventul seniorilor a decis aproape în unanimitate, ca imediat după întronizarea Dumei, aceasta să propună crearea unui comitet de apărarea patriei, care să fie cea mai înaltă instanță pentru apărarea patriei, căreia să-i fie subordonate toate autoritățile centrale. Comitetul acesta se va compune din miniștri, reprezentantul generalisimului și câte nouă deputați din Dumă și din consiliul de stat.

De oarece hotărârile comitetului vor trebui luate cu simplă majoritate, prin faptul, că șapte din funcționarii cei mai înalți ai imperiului se vor afla în comitet în față a 16 parlamentari, se va smulge întreagă putere din mâinile coroanei și a guvernului oficial. Că acest comitet nu va fi numai o instanță pentru a se sfătui se vede din proiectul aprobat de conventul seniorilor din Dumă, după care comitetul va avea nu numai dreptul de a raporta direct prin reprezentanții săi, ci va putea primi în ședințele sale orice persoane, și va putea trimite pentru controlă membri singuratici sau alte personalități imputernicite, atât la cartierul general, cât și la staburi singuratic sau la circumscripțiile militare din interiorul Rusiei. Este de accentuat că propunerea acestui proiect de lege a fost primită fără excepțiune de toate partidele dela dreapta extremă până la socialiști, astfel că nu rămâne coroanei altceva de făcut, decât să schimbe proiectul în lege. Voss.

Un apel al ziarului Novoje Vremja.

— Rușii se retrag în interior. —

Ziarul rusesc „Novoje Vremea”, a publicat zilele trecute la loc de frunte, următoarele, »câtre poporul rus« :

„Izbânda din Galiția îl însuflețește pe dușman și îi dă nădejdea unei noi înaintări ocupând locuri aflate pentru prezent în mâinile noastre. Desigur, retrăgându-se în pozițiuni ce li s'au arătat, armatele rusești vor fi nevoite să golească provizoriu și o parte din teritoriul patriei lăsând în mâinile dușmanului produsele muncii pacifice și bogățiile cu trudă agonisite.

Populația civilă și nearmată, n'are puțința să-și apere avutul, însă ea poate face mari greutăți vandalilor moderni, fără să se servească de puști. Conducătorii armatelor lui Wilhelm, pregătind ofensiva în teritoriul cel mai bogat al Rusiei, se gândesc în primul rând să puie mâna pe proviziuni bogate, de care are nevoie. Iată deci taina ofensivei.

Dar stă în puterile noastre să năruim calculele dușmanului emigrând din teritoriile amenințate, în guberniile de la centru. Ori ce locuitor deci, își va face cu onoare datoria către patrie, dacă va nimici toată munca sa de ani îndelungați și toată agoniseala.

Noi nu trebuie să lăsăm nimic din ceea ce poate fi folositor germanilor și armatelor lor. Trebuie ca trupele noastre de ariergardă acoperind retragerea forțelor principale, să nu lase în urma lor nimic afară de pământ gol și pustietate.

În momentul de față nu se poate ține seamă de interesele fiecărui. La timp, pierderile vor fi răsplătite din belșug.

Acum nu trebuie se avem în vedere altceva, decât distrugerea vrăjmașului. Rusia a trăit timpuri și mai grele: ea va trăi și războiul acesta. Un popor mare nu poate fi recunoscut ca atare, de cât în clipele de suferință.

Telegrama războiului.

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 10 Iulie. În Polonia rusească, spre ost dela Vistula lupta continuă. Am respins crunt numeroase atacuri înverșunate rusești. A trebuit să ne retragem trupele dinaintea puterii covârșitoare rusești dela Lublin,, de pe ambele laturi ale drumului militar, unde dușmanul a început contra-ofensivă, până pe înălțimile, ce se ridică spre nord dela Krasnik. Spre vest dela Vistula am ocupat câteva poziții de ale avantposturilor (trupelor de dinainte) rusești. Pe valea râului Bug și în Galiția de est situația e neschimbată. Am respins eșirile, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră pe cursul inferior al Zlotalipei.

La granițele italiene. Italienii au îndreptat iarăși câteva eșiri în contra noastră în regiunea Görz. În contra capului de pod dela Görz au fost trimise în luptă și gloatele dușmane. Trupele noastre însă, ca întotdeauna, așa și acum au respins toate atacurile dușmane. Pe linia de mijloc al frontului de Isonzo, precum și pe teritoriul Krn e liniște, La hotarele tiroleze și carintiene decurg numai lupte de artilerie.

La sud ost. Pe înălțimile de graniță ce se ridică spre ost dela Trebinje s'a început — în zorile zilei de 7 I. c. — din nou lupta în contra Muntenegrinilor. Deoarece contra-atac pe care Muntenegrinii l'au îndreptat în contra noastră în 6 I. c. a fost zădărnicit, aceștia au mai încercat încă în noaptea aceleiași zile o eșire în contra noastră, care eșire s'a izbit însă de focul nostru de infanterie și artilerie. Aici e acum liniște.

Scufundarea unui crucișetor italian.

Unul dintre submarinele noastre a torpilat în dimineața zilei de 7 I. c. în Adriatica nordică un crucișetor italian tip. *Amalphi* și l'a scufundat. Höfer.

Budapesta 11 Iulie.

Pe câmpul de operații de nordost situația generală e neschimbată. În Polonia rusească, pe înălțimile, cari se ridică spre nord dela Krasnik ni continuăm lupta. Am respins și eri, — întocmai ca și în zilele de mai nainte atacurile foarte înverșunate pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră pe acest front. Ne ținem toate pozițiile de avantposturi, pe cari le-am luat dela dușman spre vest dela Vistula.

La granițele italiene. Pe țarm a fost eri aproape liniște. La Görz am silit un aeroplan italian să se coboare. La hotarele carintiene și câteva ciocniri mai mici. La Coldilana, lângă Buchstein am respins atacul alor două batalioane dușmane. Höfer.

Budapesta 12 Iulie. — Nici o schimbare mai de seamă.

Budapesta 13 Iulie. — Pe valea Bug trupele noastre au ocupat punctul de razim dușman dela *Derevlang*. Pe celelalte părți ale frontului nordostic n'au fost nici eri lupte. Situația e neschimbată.

La granițele italiene. Pe țarm Italienii ne-au atacat de câteva ori, dar i-am respins ca întotdeauna, astfel: la *Vermegliano*, *Redipuglia*, precum și pe mai multe puncte spre sud dela *Krnoscus*. Lupta de artilerie dela hotarele carintiene decurge încă. Artileria dușmană a deschis focul și în contra pozițiilor.

lor noastre de pe munții, ce se ridică spre nordost dela piscul Kreuzberg, precum și în contra câtorva forturi de ale noastre din Tirol. Atacurile mai proaspete pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra Coldilanei au fost zădărnice, întocmai, ca și cele de mai înainte.

În sudostul monarhiei.

La hotarele *Hertegovinei* au dezvoltat Muntenegrenii în timpul din urmă o activitate vie, dar fără izbândă. Astfel nu de mult cam două batalioane muntenegrine ne-au atacat după o puternică pregătire de artilerie grea pozițiile noastre dela *Autovac*; i'am respins însă. În același timp un aeroplan, al nostru a bombardat cu multă reușită tabăra muntenegrină. Mai departe spre sud un batalion dușman a intrat peste granițe. Trupele noastre însă l'au alungat și pe acesta printr'un contraatac iarăș pe teritoriu muntenegrean. După pierderile sale din săptămâna trecută dușmanul s'a năzuit spre ost dela *Trebinje*, ca să ajungă baremi cu artileria grea la un rezultat oarecare.

Höfer.

Pe frontul anglo-franco-rusogerman.

Berlin 12 Iulie. — Spre sudost dela Ypern, am aruncat în aer o parte din pozițiile engleze de pe coasta nordică a înălțimii Nr. 60. În lupta piept la piept, care s'a iscat la marginea vestică a localității *Souchez*, am înaintat. Cimiterul situat în regiunea drumului, care duce spre Arras, spre sud dela *Souchez*, pentru care am luptat mult, e iarăș în mâinile noastre. L'am luat eri seara cu asalt, cu această ocaziune am

făcut prizonieri 163 de Francezi și am luat 4 mitralieze și o aruncătoare de mine. În regiunea *Combrés* precum și în pădurea dela *Ailly* dușmanul a trecut în ofensivă după o puternică pregătire de artilerie. Pe înălțimea *Combrés* li-a și succes apoi Francezilor, ca să pătrundă în pozițiile noastre: mai târziu îneă i-am scos de acolo Ofensiva dușmană în contra pozițiilor noastre din pădurea *Ailly* s'a izbit de focul nostru. Am curățit de dușman partea de pădure din nordul înălțimii *Bandesapt*. La *Ammertswailer*, spre nordvest dela *Altkirch* am atacat trupele dușmane în propriile-i tranșee și am nimicit pozițiile dușmane pe o estindere de 500 de metri. Trupele noastre s'au reîntors apoi anume, în propriile tranșee ducând și prizonierii făcuți, fără ca să fie opriți de dușman.

La ost și sudost: Pe drumul *Suvalki*—*Kavarij*, în regiunea *Lipinea* trupele noastre au ocupat pozițiile avangardei dușmane, pe o lățime de 4 kilometrii. Situația trupelor germane de pe câmpul de operații dela sudost, e neschimbată.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 13 Iulie. — Pe frontul din Caucaz: În 8 I. c. un regiment dușman de cavalerie a atacat pe aripa dreaptă, lângă hotară un detașament de-al nostru, care i-a luat dușmanului o înălțime, ce stăpânea terenul. L'am respins însă cauzându-i mari pierderi.

Pe frontul dala *Dardanele* afară de obișnutele lupte de artilerie și infanterie, ce au avut loc lângă *Sed-il-Bahr* și *Ariburnu*, situația pe acest front e neschimbată. Ne-am împins mai înainte bateriile anatoliene și am bombardat cu succes tabăra dușmană de lângă *Tekeburnu*, apoi regiunea *Sed-il-Bahr*, precum și un detașament dușman în marș. În regiunea *Tekeburnu* a izbucnit eri după amezii un foc și se auziau din când în când bmbuituri de explozii. Pe celelalte fronturi n'a fost nici un eveniment mai important.

ECONOMIE

Nutrețuri.

Urmare și fine.

Care n'a fost bucuria oamenilor când Dinu le a spus într'o zi pe la sfârșitul lui Ianuarie:

— A venit luțerna băieți!

— A venit?

— A venit!

— Pe de geaba?

Nu! Cu plată! O coroană kilogramul Cățiva se întunecară la față și Dinu îi văzu.

— *Chilipigiții* să se dea la o parte. Care vrea să cumpere?

Sapte inși se aleseră din ceată.

— Vouă vă dsu! — le zise Dinu.

Dar primarul care știa că luțerna se dădea fără plată, căci o plătise prefectura, pufni de răs:

— Da bine i'ai ales, Dinule!

Apoi către oameni:

— Luțerna se dă de geaba măi potlogariilor. Da: n'avem decât trei sute de kilograme. Să vedem cui o dăm.

Cu mare greutate s'a făcut împărțirea și când a venit vremea de pus ovăsul, Dinu s'a dus la cățiva din oameni să le arate cum trebuie pusă luțerna.

I-a pus mai întâi să are mai adânc și să grăpeze bine locul. Apoi a azvârlit ovăsul: patru duble la un pogon și i'a acoperit cu grapa lui de fer. Peste semăntura de ovăs a împrăștiat sămânța de luțernă: 15 kilograme la holdă și a acoperit-o cu grapa de spini.

Unul din ei vru să se arate mai deștept.

— Da' bine, măi vericule: de ce n'ai semănat luțerna odată cu ovăsul?

— De ce?

— Ei, de ce! Nu făceai două grăpături

— Păi m'am gândit că dacă le oi semăna deodată și le-oi acoperi cu o singură boronitură îngrop luțerna prea adânc.

— Ei și?

Cum se strică și reparaază podurile în războiu.

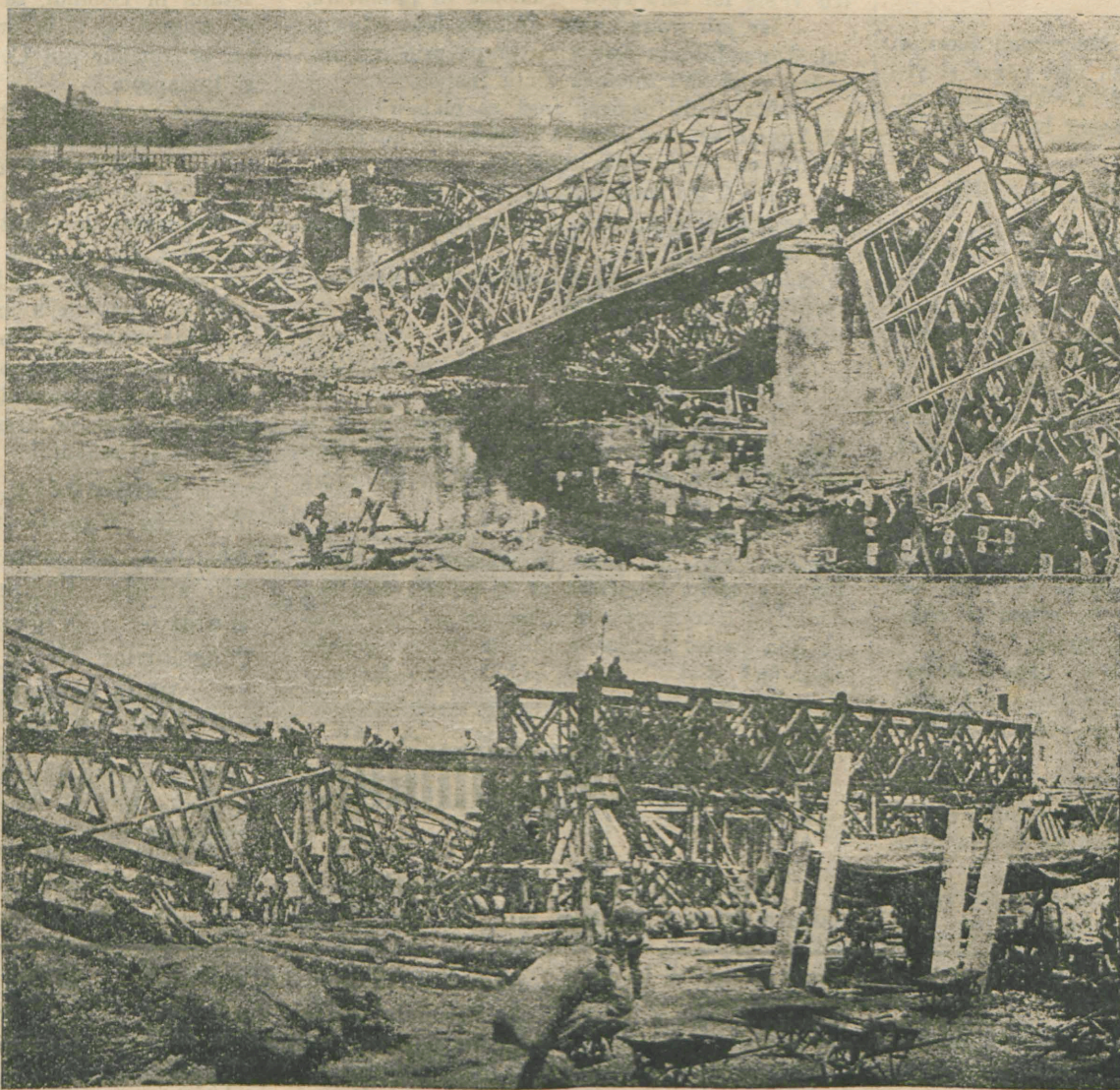
Izbânda sau pierderea unei lupte, în timpurile moderne de acum, atârână d-la o seamă de împrejurări. Pe lângă soldați bine instruați și arme cum se cade, mai e necesar ca acestia să aibă și hrana trebuincioasă, cum și aceea, ca să aibă drumuri bune, pe unde să poată înainta iute și ușor.

Bine înțeles, cu soldați buni, arme practice și destule, hrană îndestulătoare, cum și luptând prin locuri cu drumuri bune, nu e chiar așa greu a câștiga o luptă. Cu totul mai altecum merg însă lucrurile, când o armată, în goana ei de-a urmări pe dușman, se împedecă mereu de poduri stricate, linii ferate rupte, sau nu sunt de loc drumuri bune pe teritoriul unde vrea să înainteze.

Multe greutate de felul acesta a întâmpinat armata austro-ungară prin Galiția, unde în mare parte se află un pământ tare mălos și slab, a cărui urmăre este niște drumuri de țară rele numai ca ele.

foaia noastră de azi. Aci vedem, în partea de sus podul de peste Wislok, la *Rzeszow*. Acest pod a fost ruinat foarte tare: cu ajutorul dinamitei a făcut din el mii și mii de bucăți de fer, cari au um plut apa, iar ochiului omenesc îi dau o privire îngrozitoare.

În partea de jos a chipului vedem însă starea podului la trei zile după stricarea lui. Mii de mâni de-ale pionerilor și soldați dela tren din armata austro-ungară și germană au dus în trei zile lucrul atât de de-

Dar poate își va zice cetitorul: »Ei, d'apoi Galiția nu i Siberia! Prin Galiția sunt doar atâtea linii ferate, transporturile — de trupe sau de-ale mâncării etc. — se pot face ușor cu trenul«. Din depărtare judecat așa ar fi să fie, dar de aproape privit lucrurile, e cu totul altcum.

Îndeosebi trebuie să ținem cont și de împrejurarea, că în Galiția armatele austro-ungară și rusească, prin mai multe părți și de mai multe-ori, s'au mănânat una pe alta înapoi. Iar acela e lucru bine cunoscut de toți, că o armată când se retrage sau e fugărită înapoi, strică toate liniile ferate și podurile pe unde trece, ca astfel prin aceasta să-l împedecă pe dușman în g.ana lui de urmărire.

Așa au făcut Rușii acum, când au fost bătuti înapoi și s'au retras din Galiția: au stricat toate podurile, pe unde treceau trenuri sau erau alte drumuri de țară. Un astfel de caz ne arată chipul din

parte, încât podul a putut din nou să fie folosit pentru trecerea trenului (în partea stângă, până la jumătate, să vede bine cum sunt așezate noile șine). Iar după alte câteva zile bune desigur că a fost pe deplin reparat. Dar câte poduri, mai mici sau mai mari ca acesta, nu s'au stricat în decursul războiului european, pe cele întinse câmpuri de luptă?

— Și moare colțul de luțernă până a nu răzbi în fața pământului.

Românul făcu ochii mari, increșți fruntea și zise:

— Așa-i mă, vezi? Eu nici nu mă gândiam la asta. Dar le puteai semăna pe amândouă deodată?

— Le semănam, dar era să le seamăn foarte prost. Nu vezi ce mică-i sămânța de luțernă?

Dinu arăta la câțiva numai și accepția la ceialași. În primăvara aceea douăzeci de pogoane fură semănite cu luțernă în țara Răs-cruceilor.

Iar când printre firele de ovăs, începură a se desluși foile de luțernă, oamenilor le venia să chiuie de bucurie. Erau niște foițe mici, rotunjore, îngrămădite pe alocuri ca o spuzaală.

Și din zi în zi se impuțerniciau firele de luțernă. A venit cu vremea și secera ovăsului și luțerna rămase acum stăpână pe loc. Dar dacă nu se făcuse de coasă, era minunată de pășunat. Vre-o doi Români băgară vitele în ea, fără a întreba pe Dinu. Nu știu cum se făcu însă că acesta află și veni la ei:

— Bine, măi creștinilor, cum băgați voi vitele în luțernă de acum? Nu vă e vouă milă de munca voastră?

Oamenii tăcură mîlc și-și făcură de lucru cu răsucitul țigărilor. Apoi, după ce își aprinse țigara, unul din ei zise:

— Ei și dac'am adus vitele în ea, ce-l?

— Ce-i? Mai întrebă ce-i? O să rămâi fără ea. Mă capsomane: luțerna nu trebuie păscută în anul dintâi, până nu se impuțernicește ea bine.

— Așa o fi, măi fra'meu! — zise celalalt român. Hai cu vitele acasă!

— Hai dar! răspunse tovarășul lui și scoaseră vitele din luțernă.

● În al treilea an al ei, luțerna era o minune. Țarna Răsuceii se mândria cu ea. Când începeau florile albastre a se deschide, oamenii — după spusa lui Dinu — eșiau la coasă. Și nutrețul des, frumos cădeau în brazde groase. Dar la o lună după coasa întâia, luțerna se făcea iar de coasă. Albinele huzuurau și Dinu zise oamenilor:

— Măi băieți: acum putem ținea și câte un uleiu (stup) pe lângă casă că au albinele de unde culege miere.

De trei ori au cosit Răsucereni lucerna în anul acela și pe toamnă au mai băgat și vitele 'n ea să pască. Iar când a venit iarna cu geruri și viscole, cei ce puseseră lucernă nu se mai întrebau ca mai înainte:

— Cu ce-om scoate noi oare vitele din iarnă?

Pe primăvară însă Dinu primi de la un fost tovarăș de școală al lui, care acum eră îngrijitorul unei moșii mari, vre-o zece kilograme de trifoiu cu care samănă un pogon. Iarba cu trei foi răsări foarte bine la adăpostul orzului cu care fusese sementată și părea a fșăgădui un fân foarte bun. Dar într'o zi, pe când o arăta unor oameni, Dinu se opri deodată 'n loc și se întunecă la față: trifoiul lui avea torțel.

Niște fire gălbui, subțiri și lungi se incolăciseră pe tulpinițele de trifoiu, și legaseră tufă de tufă pe-aproape o jumătate de stânjen pătrat.

— Cum dracu?! — se miră Dinu. Eu m'am uitat bine la sămânța de trifoiu și n'am văzut nici fir de sămânță de torțel.

Apoi se plecă și se uită cu băgare de seamă la firele acelui primejdios dușman al trifoiului.

— Bine c'am dat de el până a nu face sămânța și a nu i se coace.

— Da' ce era să fie?! Cine știe când roai puteam pune trifoiu pe locurile noastre! Asta-i buruiană afurieată, neică. Trebuie s'a opresc până nu-mi năpădește tot pogonul.

Și repezindu-se acasă, Dinu veni cu o coasă, cu un hârleț și cu o sarcină de pae. Così

tot petecul cu torțel și mai în'că cu coasa și împrejurul lui ca doi pași lățime. Amestecă apoi cositura cu paele ce adusesese și le dădu foc. După ce arse tot, se apucă de săpă petecul acela la o casma adâncime, acoperind acel loc cu pământ în grosime de-o palmă bună. Se uită cu băgare de seamă la opinci și văzând că n'a rămas nici un capăt de torțel pe ele, luă lanul și-l cercetă cu băgare de seamă.

Oamenii cu care venise el, plecară de mult în sat, așa că Dinu se putea uita în tihnă peste tot locul. Nu mai văzu nimic. La două săptămâni iar trecu prin trifoiu și nici de astă dată nu văzu nimic. În anul acela, după ce-a secerat orzul, trifoiul se sbură bine până'n toamnă și el îl cosi odată. Iar în anul al doilea se hotărî să-și facă singur sămânță de trifoiu. Când veni vremea coasei întâia, el își cosi trifoiul ca de obicei. Dar la coasa a doua lăsă netăiat un parțial mai frumos și așteptă să se coacă bine trifoiul de pe el. Când firele se uscaseră de tot și capetele de trifoiu păreau ruginii, se apucă și culese acele căpete, lăsând tulpinițele pe loc. Și după ce a sfârșit de treerat spicoasele, începu a bate trifoiul. Dar lucrarea era migăloasă și Dinu o lăsă până după ce făcu sămânăturile și ogoarele de toamnă.

Iar în miezul iernei se apucă iar de ea și scoase vre-o 20 de chilograme de sămânță curată de trifoiu. Avea de sigur vre-un plan, Dinu nostru căci în primăvara următoare semănă două pogoane de trifoiu.

Tot în primăvara aceea, câțiva oameni tăbăriră pe el, și-i învețe ce alte nutrețuri pot pune, căci ei n'aveau nici trifoiu, nici luțernă.

— Puneți porumb! le răspunde Dinu:

Oamenii se uită unul la altul, crezând că Dinu îi ia în bătaie de joc și unul din ei zise:

— Da' nu punem noi porumb în fiecare an?

— Apoi nu așa.

— Dar cum?

— Sămănați-l mai des, des de tot, să crească firele unele lângă altele, ca să nu se poată îngroșa și când o începe să-i dea pe ici-colo spicul, tăiați-l ca pe fân, uscați-l și faceți-l porcoai, apoi căpițe. Și dacă voiți să aveți un nutreț și mai bun, sămănați-l în doua cu meu.

Oamenii îl ascultară și chiar în primăvara aceea făcură așa precum îi învățară Dinu, iar în iarna ce urmă, nu mai duseră nici o grijă pentru vitele lor care eșiră frumoase în primăvară.

Iar primăvara, cum înfloria bine pământul, Dinu Lilitaru treces cu grapa prin luțernă, având grijă să-i întorcă dinții înapoi.

Mai mulți oameni însă se plânseră odată că luțerna se prea scutură la strâns și nu rămâne din ea decât bețele tulpinilor.

Dacă n'o întorcem pe amândouă părțile, nu se usucă bine; dacă o întorcem, se scutură. Ce-i de făcut?

— Să vă învăț eu! Ați văzut voi ce mi-am făcut eu acum de curând?

— Ce?

— Niște capre de uscat lucerna și trifoiul.

— Nu le-am văzut.

— Trei pari ascuțiți la capetele de jos și legați împreună la capetele de sus. Pe acești pari bat niște bețe care țin paele de fân să nu cază în jos.

Oamenii nu prea erau lămurii cum vin caprele acelea, dar când le văzură după câtva timp pe câmp, înțeleseră că se puteau face ușor de ori și cine si de oarece lemnele nu erau scumpe prin partea locului, mulți din ei se grăbiră să-și facă și ei.
C. Sandu-Aldea

acelora, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul pe a doua jumătate a anului curent. Să nu mai aștepte deci alt număr de foaie, până când nu vor fi trimis banii. Credem însă, că toți aceia, cari au întârziat din cine știe ce cauze, vor trimite și ei abonamentul în zilele acestea, ca să nu se întrerupă trimiterea regulată a foii.

Mai facem apoi cunoscut, că **numeri de probă** trimitem la dorință ori-cui gratis. Abonamentul se poate face cu începutul la fiecare lună după stilul vechiu. Numeri de probă se pot cere pe o cartă postală. Lățiți „Foaia Poporului“ peste tot locul! Aceasta e cea mai veche și mai ieftină foaie populară, care apără interesele neamului nostru!

† **Petru de Mocsonyi**. „Drapelul“ află pe cale particulară, că tinerul vlăstar al ilustrei familii Mocsonyi, a căzut în atacul de noapte, dat de cavaleria austro-ungară în 24 Iunie la Iarichostari spre nord-ost dela Lemberg. Dimineața a fost cules mort de pe teribilul câmp de luptă și așezat într'un mormânt separat. Din partea familiei se vor lua măsuri, ca cadavrul să fie adus acasă și așezat spre vecinică odihnă în mausoleul dela Foeni.

Familia îndoliată a lansat următorul anunț funebra:

Văd. Terezia de Mocsonyi nasc. Horváth de Zalabér ca mamă, atât în numele ei, cât și al fiicelor și fiilor Ecaterina, Eugenia, Alexandru și Ionel, al nepotului Anton Mocsonyi de Foen și al tuturor rudeniilor, cu inima frântă de durere aduce la cunoștință, că prea iubitul fiu, frate și văr *Petru de Mocsonyi* sublocotenent, reg. i, r, la regimentul de dragoni Arhiducele Iosif Nr. 15, la asaltul dela Iaryczow stary, în 12/25 Iunie a. c. a murit moarte de erou, în al 30-lea an al vieții.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat s'au așezat în mod provizor în cimitirul din Iaryczow stary.

Parastasul pentru odihna sufletului răposatului în Domnul, se va celebra la 24 Iulie (6 August) a. c. la orele 10 a. m., în bisericile gr. or. române din Copolnaș, Bichiș, Țela, Foen și Budapesta.

Copolnaș, la 22 Iunie (5 Iunie) 1915. Odihnească în pace.

Arhiducele Frederic la Cernăuți. Cu mare alai a fost primit în Capitala Bucovinei comandantul de armată, feldmareșalul arhiducele Frederic. La vorbirile guvernatorului Bucovinei și primarului Cernăuțului — a răspuns arhiducele, arătând cum vitejia bucovinenilor de toate naționalitățile au contribuit în mare măsură la marile izbâanzi și și-a exprimat convingerea că o pace cu izbândă și onorabilă va vindeca toate rănille pricinuite țării de acest război. Seara arhiducele s'apărăsit Cernăuțul.

Schimbare de locuință. Dr. Kálmán Rudolf, avocat aduce la cunoștință, că caneelaria sa advocațională din strada Turnului Roșu Nr. 2-a a mutat-o în Nagyszeben (Sibiu), Strada Măcelarilor Nr. 8.

Băile dela Ocna sunt vizitate, în sezonul actual, mai ales de publicul sibian și din împrejurime. Trenurile merg regulat; li s'a dat și o inoire bine primită de călători, și anume: vagoane de vară, mari și luminoase.

Redactor responsabil: **Dr. Ioan Broșu**.
Pentru editură responsabil: **Ioan Hereș**.
Tiparul: „**Tipografia Poporului**“

Cu scopul de căsătorie!

caut cunoștința unei d-șore până la etatea de 24 ani, de statură mijlocie, fătură frumoasă, cultă, cu caracter bun, bine crescută, casnică și econoamă bună cu ceva avere.
Eu sunt meserisș june de 27 ani, mijlociu, sergent major reangajat, solid, fire bună, cu salariu indestulitor și la 10 000 cor. avere.
Epistole serioase provăzute cu fotografia rog a se trimite sub „Viață feri-

cită“ la administrația acestei foi. La caz de neconvenire retrimite epistola și fotografia înapoi. Discreția e chesie de o-noare din ambele părți.

Nr. 949/915 2151

Publicațiune.

Comuna **Veștem** esarândează în licațiune publică, ce se va ținea în cancelaria comunei din loc, la

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 15 Iulie. n.

Spre știre. Din săptămâna aceasta încolo suntem siliți a opri foaia

- 2 August 1915 orele 3 d. a. st. n. :
1. Pășunatul cu oi din munții **Buceciu și Jidu** pe perioada de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1916 și până în 31 Decembrie 1918.
Prețul strigărei 1500 Cor. Va-diul 10%.
- 2. Pășunatul de iarnă și primă-vară cu oi din **hotarul intravilan** pro 1915/1916.

- Prețul strigărei 1000 Cor. Va-diul 10%.
- Condițiunile de licitare se pot-vedea în cancelaria comunei în-orele de oficiu.
- Veștem, 12 Iulie 1915.
- Primăria comunală.
- Iuga Milea** **Aureliu Moga**
primar. notar.

„JIANA“

Institut de credit și economii soc. pe acții în liquidare în Petroșeni. | **takarék- és hitelintézet részvénytársaság felszámolás alatt Petrozsényben**

Convocare.

Acționarii băncii „JIANA“, institut de credit și de economii societate pe acții în liquidare se convoacă prin aceasta la

adunarea generală ordinară,

pe anul de gestiune 1914, ce se va ține în 2 August n. c., la orele 10 a. m. în localul băncii „Ardeleana“, filiala Petroșeni.

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul liquidatorilor.
3. Către bilanțului, a contului Profit și Pierdere.
4. Eventualele propuneri întrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la aceasta adunare sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării la cassa unuia din institutele: »Ardeleana« filiala Petroșeni, »Ardeleana« Orăștie, »Hațiegana« în Hațieg și »Cassa de păstrare« în Săliște.

În caz că nu s'ar depune numărul de acții prescris de statute, adunarea se va ține cu aceeași ordine de zi, la locul și timpul numit în 9 August n. 1915, fără considerarea la numărul acțiilor depuse și fără altă publicare.

Petroșeni, la 1 Iunie 1915.

Liquidatorii.

ACTIVA—VAGYON

Contul Bilanț — MÉRLEG-SZÁMLA

PASIVA—TEHER

	K.	f.
Escont — Váltó tárcá	36514	09
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	44710	—
Realități — Ingatlanok	110	—
Efecte — Értékpapírok	4400	—
Spese restituibile — Visszafizetendő költségek	326	50
Vadiuri — Bánatpénzek	70	—
Mobilier — Felszerelés	600	—
Pierdere — Veszteség	35878	44
	122609	03

	K.	f.
Capital social — Alaptőke	60000	—
Fond de rezervă — Tartalék	17492	76
Fond special de rezervă — Különtartalék	960	03
Fond de penziuni — Nyugdíjalap	1092	03
Fond de binefaceri — Jótékonycélnalap	6	01
Depuneri — Betétek	302	23
Pretenziuni sub proces — Per alatt álló követelések	721	87
Depozite de cassă — Pénztári betétek	18059	—
Co. Crt. Ardeleana — Folyoszámla hitel	23975	10
	122609	03

SPESE—KIADÁSOK

Contul Profit și Pierderi.—NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.

VENITE—BEVÉTELEK

	K.	f.
Pierdere transpusă — Áthozott veszteség	33993	73
Interese la Co. Crt — Folyoszámla kamatok	2346	88
Diverse spese — Különbéle költségek	466	31
	36806	92

	K.	f.
Interese dela Escont — Váltószámitolási kamat	768	48
Interese dela efecte — Értékpapír utáni	160	—
Pierdere — Veszteség	35878	44
	36806	92

Petroșeni, la 31 Decembrie 1914.

Dr. Olariu m. p.
liquidator — felszámoló.

Dr. Sglimbea m. p.
liquidator — felszámoló.

Budiu m. p.
liquidator — felszámoló.

Pentruru contabilitate:
George Draganescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu cărțile institutului. Alăturat felügyelő bizottság a fenti számlákat megvizsgáltuk és azokat az intézet könyveivel egyezésben találtuk.

Petrozsény, 1915 június 1-én.

Ioan Homan m. p.

Ion Duma m. p.

Eliu Aurel m. p.

Nr. 353 — 915.

2150

Publicațiune.

Comuna Bongard dă în arândă dreptul de vânat pe timpul din 1916 până 1921 prin licitațiune publică ce se va ține în 25 Iulie a. c. la 2 ore d. am.

Condițiunile se pot vedea la cancelaria comunală în orele oficioasă.

Bongard, la 12 Iulie 1915.

Primăria comunală.

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

20 Coroane stânenul în pădure. 155 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

Asemenea am 10.000 butuci și 600 grămezi așchii amestecate cu darabe groase.

Pălurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszében).

Casa

din str. Ledererg Nr. 17 și casa din str. Reisbachg. Nr. 13 sunt de vânzare. A se întreba în Saggasse Nr. 15.

Sunt morar

de meserie și mă pricep la ori-ce moară mână de apă. Caut deci un loc potrivit, Sunt în vârstă de 47 ani și am o avere mișcătoare de 2000 cor. de-ași găsi, m'ași căsători cu o văduvă sau o fată mai înaintată în vârstă. La dorință pot trimite și poza. Informații la administrația foii.

Apă minerală de Zaizon a sosit acum proaspătă.

Asupra puterii de-a vindeca a acestei ape s'au exprimat D-nii Dr. Wilhelm Hanko, bacteriolog regn. și Dl. Dr. Mihail Hantz, că apa de Zaizon „izvorul Béla“ se poate îndeosebi recomanda la defecte în schimbarea materiilor (asimilare), anemie, tuberculoză, arteroscleroză, la bolnăvirea organelor de respirațiune și mistuire, la dureri reumatice, cum și la îmbolnăviri de rinichi și diferite epidemii.

Prin conținutul său bogat de Jod apa e îndeosebi potrivită pentru copii și persoane mai tinere. Amestecată cu apă oferă o plăcută băutură răcoritoare. Prețul pe litru 24 fil. pentru cazul, că se cumpără mai multe 22 fil. Se găsește la

I. Josef Platz Strada Cismădiei 39.

și la

Fritz Markus, Rosenanger Nr. 6.

Isvor vindecător!

Dacă suferiți de răni, ficat, stomac, reumatism, boale femeiești, și de ori ce alt morb care derivă din sânge, comandați

Nalther Tablete,

acesta este leacul cel mai bun din lume

Garanție:

Aceluia cari nu vor folosi sau vindeca li reînăpăim banii plătiți. Comandele din afară le efectuăm prompt prin rambursă.

Prețul pentru una cură Cor. 6.

Agentura Generală:

Aurel Popescu Sibiu, Piața mică 25

Atelierul pentru dentistică alui

E. Dieker

rămâne închis până la sfârșitul acestei luni din cauza, că se renovează sălile.

JULIUS GRAVENHORST,
curelar în Orăștie-Szászváros,

recomandă onoratu'ui public

Atelierul seu de curelărie, șelărie și coferărie.

unde se execută ori ce fel de lucrări aparținătoare acestei branșe cu prețuri foarte moderate.

Magazin bogat: în brâne pentru mijloc, curele pentru opinci, șele și coferărie; precum și în articoli pentru căruțat, călărit, vînat, sport și voiaj și alte articole de galanterie cu prețuri moderate.**Mare asortiment:** în tureci (gamași) de piele și de înfășurat pentru turiști și excursioniști.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.—Curele pentru mașini, curele de cusut și legat permanent în depozit.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștiincios.

Cumpăr și vînd tot felul de piel verzi.

Cafe și ucenici se primesc.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de practicant la firma Ioan Comșa & Fiu Seliște (Szeleştie).

S'a perdut,**o iapă roșie închisă** de pe hotarul Corbului (Korbi). Semnul e o poteoavă de fier pe piciorul din dărăpt și pe coamă deasupra o pată albă. Piciorul stîng schioapă dar nu tare. Cine va afla-o să o înștiințeze la Elisabeta Mărginean din Korbi u. p. Alsócsa com. Făgărașu ui, de unde va primi cinste frumoasă. 2144**Martin Rieger**din Apoldul de jos Nr. 76 (Naggy-ápol), are 80 hectolitre de **vin de vânzare**, cu 50—80 cor, un Hl. Arată și 1—5 probe de vin. 2142**Ludovic Ferencz**

croitor de bărbați

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asuprareverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoști și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Deschidere de prăvălie!Fac cunoscut on. public, că cu ziua de azi am deschis o **parfumerie specială** sub firma**PARFUMERIA AUGUSTIN,**

în legătură cu articoli pentru toaleta damelor și domnilor, în strada Cisnădiei. Nr. 3 (edificiul Transsylvaniet).

Rog să fiu ajutat binevoitor în noua mea întreprindere, iar eu mă voiu sili de a servi pe on. mușterii real și solid.

Rugând pentru sprijin binevoitor, semnez cu toată stima

V. W. AUGUSTIN.**Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari**

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate 124

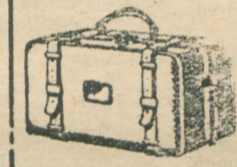
Că berea noastră e foarte căutăată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căruțat, călărit, vînat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în depozit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.—Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștiincios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

RENUMITELE

GHEȚE TURULCONDUC ■■■■
PREȚUTINDENI**„TURUL”**

Fabrică de ghețe societate pe acții în TIMIȘOARA.

Cea mai mare fabrică de ghețe în monarhie.

130 sucursale proprii.

Anual se fabrică:

900.000 părechi.1200 muncitori și
împiegați.**Magazin sucursală: în SIBIIU, — Strada Cisnădiei Nr. 31**